

Dr. KISS ENDRE

(1902–1960)

orvos, fogorvos

1902-ben született Jászdózsán, a régi dózsai Kiss család leszármazottjaként.

Apja Kiss Imre tanító, anyja a jászberényi illetőségű Váleri Mária volt, akik három fiúgyermeket neveltek: Lajost, Aurélt és Endrét.

Kiss Endre az orvostudományi egyetem elvégzése után Jászapátira került, és haláláig ott praktizált. Első felesége, dr. Zombory Borbála (1903–1936) is orvos volt, aki korai haláláig szintén Jászapátin dolgozott, főként gyermekeket gyógyított.

Egy fiúgyermekük született, Elemér, aki annak ellenére, hogy látássérült volt, jogi diplomát szerzett. Ötéves korában az édesanyja elhunyt. Ekkor dr. Kiss Endre feleségül vette unokahúgát, Váleri Ilonát, és nagy szeretetben együtt nevelték Elemért.

Dr. Kiss Endre nagy tiszteletnek örvendett Jászapátin. Komoly, lelkiismeretes, kissé zárkózott ember volt. Nem élt nagy társasági életet, inkább otthon tartózkodott, hogy azonnal tudjon segíteni, ha beteghez hívják. Évekig egészségtant is tanított a helyi gimnáziumban. Egyszerű, közvetlen ember volt, nem felejtette el még a gyermekkori társait sem.

Dr. Kiss Endre az első feleségével, dr. Zombory Borbála doktornővel az 1920-as évek végén

Volt olyan eset, hogy ismerve szaktudását, Dózsáról vitte hozzá egy szegény asszony a beteg kislányát. Bár jól ismerte gyerekkorából az orvost, nem merte megszólítani, aki ezt mondta

neki: „Nem ismersz meg? Sokat játszottunk együtt gyerekkorunkban.” A kislányt meggyógyította, de gyógyíthatatlan betegségén (mozgássérült, ma már 93 éves), nem lehetett segíteni. Kiss Endre viszont emberséges viselkedésével, őszinteségével, kedvességével megnyugtatta az elkeseredett édesanyját. Pénzt, illetve semmilyen honoráriumot nem fogadott el. Ez csak egy eset a sok közül.

Dr. Kiss Endre, a második felesége, Váleri Ilona és az első házasságából származó fia, Elemér, 1948-ban

Sajnos, később ismerték fel Kiss Endre betegségét. Pestre vitték kórházba, de már nem tudtak rajta segíteni. 58 éves korában Jászapátin hunyt el.

Hogy mennyire szerették és tisztelték, az a halálakor is megmutatkozott. A lovas halottas kocsit Jászapátiról Jászdózsáig, végső nyughelyéig, nagyon sokan kísérték, gyalog.

Forrás:

Adatközlő: Dr. Kiss Endre bérma-keresztlánya, Gulyás Károlyné Baróthy Katalin

Képek: Jászapáti képekben az 1850-es évektől az 1950-es évekig. Jászapátiak Baráti Egyesülete, 2004.

Jászapáti képekben az 1945-ös évektől az 1975-ös évekig. Szerk.: Gulyás Piroska. Kisújszállás, 2014.

Dr. Kiss Endre síremléke
a jászdózsai temetőben

Jászapáti, 2019. augusztus 4.

Összeállította: Stuchlik Józsefné Szabari Erzsébet